

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การศึกษาแบบแผนการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ บริเวณอำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี
ผู้ค้นคว้าศึกษา	พันจ่าเอกกามนิต ดิเรกศิลป์
สาขาวิชา	โบราณคดีสมัยก่อนประวัติศาสตร์
ภาควิชา	โบราณคดี
ปีการศึกษา	2542

บทคัดย่อ

การศึกษาแบบแผนการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ บริเวณอำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลำดับสมัยทางวัฒนธรรมในบริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก โดยเฉพาะพื้นที่จังหวัดจันทบุรี มีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสำรวจแหล่งโบราณคดีจำนวน 6 แหล่งและจากการขุดค้นจำนวน 2 แหล่ง

การกำหนดอายุใช้วิธีการศึกษาเปรียบเทียบโบราณวัตถุลักษณะเด่น โดยนำแหล่งโบราณคดีที่พบจากสำรวจ แหล่งโบราณคดีบ้านคลองบอนที่ดำเนินการขุดค้น มาเปรียบเทียบกับแหล่งโบราณคดีโคกพนมดี อำเภอพนมสนธิคม จังหวัดชลบุรี

การวิเคราะห์แบบแผนการตั้งถิ่นฐาน ใช้ปัจจัยทางด้านธรณีสัณฐานเป็นหลัก ผลการศึกษาพบว่าเมื่อประมาณ 6,000 ปีมาแล้ว มีคนก่อนประวัติศาสตร์ที่ใช้เครื่องมือหินกะเทาะ ได้เข้ามาตั้งถิ่นฐานชั่วคราวภายในถ้ำบนเขาหินปูนที่ลาดเชิงเขาในบริเวณอำเภอโป่งน้ำร้อน ต่อมาเมื่อประมาณ 4,000 ปีมาแล้วยังมีการใช้พื้นที่ภายในถ้ำบนเขาหินปูนอยู่ แต่มีการเปลี่ยนแปลงแบบแผนการตั้งถิ่นฐานมีการย้ายลงมาอยู่บนพื้นที่ราบลอนคลื่นและลอนชัน เป็นกลุ่มชนที่ใช้เครื่องมือหินขัด ภาชนะดินเผา รูปแบบการตั้งถิ่นฐานเป็นแบบเป็นกึ่งถาวร มีอายุร่วมสมัยกับแหล่งโบราณคดีโคกพนมดี สมัยต่อมาประมาณ 2,000-1,500 ปีมาแล้ว มีร่องรอยการใช้โลหะ พบว่าการแบบแผนการตั้งถิ่นฐานในหลากหลายธรณีสัณฐาน ได้แก่ ที่ราบเชิงเขา ที่ราบลอนลูกคลื่นและลอนชัน และลานตะพักลำน้ำระดับต่ำ ต่อมาสมัยประวัติศาสตร์ การตั้งถิ่นฐานมักจะพบในบริเวณลานตะพักลำน้ำระดับต่ำ